

СВІТОВИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК ДОВГОСТРОКОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЙОГО РОЗВИТКУ

ДАЦКЕВИЧ Н. О.

УДК 338.22.01:330.87(043.3)

Дацкевич Н. О. Світовий досвід впровадження соціально-економічної відповідальності підприємництва як довгострокової стратегії його розвитку

Головною метою статті є аналіз існуючих на сьогоднішній день моделей соціальної відповідальності підприємництва (американська, європейська, британська, азіатська) з урахуванням регіональних особливостей її застосування. У статті використано методи абстракції, синтезу, історичний та практичний підходи. У висновках узагальнено перспективи для подальших пошуків найбільш оптимальних варіантів розвитку даної концепції в умовах розвитку сучасного суспільства. Також наведено принципи відмінності та головні форми реалізації соціальної відповідальності в таких країнах, як США, Франція, Німеччина, Китай, Японія. Соціальними наслідками статті є переосмислення ролі підприємництва як важливої складової ефективного розвитку суспільства та дотримання концепції сталого розвитку як стратегічно необхідної в світових масштабах. Цінністю статті є доведення актуальності розгляду питання соціально-економічної відповідальності підприємництва в умовах глобальних викликів сучасності та необхідності їх ефективного вирішення як з боку держави, так і з боку бізнесу.

Ключові слова: соціальна відповідальність підприємництва, стабільний розвиток, соціальні стратегії розвитку бізнесу.

Табл.: 1. **Бібл.:** 8.

Дацкевич Наталія Олегівна – аспірантка, кафедра політекономії, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (пр. Перемоги, 54/1, Київ, 03068, Україна)

E-mail: datskevych@ukr.net

УДК 338.22.01:330.87(043.3)

Дацкевич Н. О. Мировой опыт внедрения социально-экономической ответственности предпринимательства как долгосрочной стратегии его развития

Главной целью статьи является анализ существующих на сегодняшний день моделей социальной ответственности предпринимательства (американская, европейская, британская, азиатская) с учетом региональных особенностей ее применения. В статье использованы методы абстракции, синтеза, исторический и практический подходы. В выводах обобщены перспективы для дальнейших поисков наиболее оптимальных вариантов развития данной концепции в условиях развития современного общества. Также приведены принципиальные отличия и главные формы реализации социальной ответственности в таких странах, как США, Франция, Германия, Китай, Япония. Социальными последствиями статьи является переосмысление роли предпринимательства как важной составляющей эффективного развития общества и соблюдения концепции устойчивого развития как стратегически необходимой в мировых масштабах. Ценностью статьи является доказательство актуальности рассмотрения вопроса социально-экономической ответственности предпринимательства в условиях глобальных вызовов современности и необходимости их эффективного решения как со стороны государства, так и со стороны бизнеса.

Ключевые слова: социальная ответственность предпринимательства, стабильное развитие, социальные стратегии развития бизнеса.

Табл.: 1. **Библ.:** 8.

Дацкевич Наталья Олеговна – аспирантка, кафедра политэкономии, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (пр. Победы, 54/1, Киев, 03068, Украина)

E-mail: datskevych@ukr.net

UDC 338.22.01:330.87(043.3)

Datskevych N. O. World Experience of Introduction of Socio-Economic Responsibility of Entrepreneurship as a Long-Term Strategy of its Development

The main goal of the article is analysis of existing models of social responsibility of entrepreneurship (American, European, British and Asian) with consideration of regional specific features of its application. The article uses methods of abstraction and synthesis along with historical and practical approaches. In the conclusions the article generalises prospects for further search for the most optimal variants of development of this concept under conditions of development of the modern society. It also provides principal differences and main forms of realisation of social responsibility in such countries as USA, France, Germany, China and Japan. Social consequence of the article is re-consideration of the role of entrepreneurship as an important component of effective development of the society and observance of the concept of sustainable development as strategically important in the scale of the world. Value of the article is a proof of urgency of consideration of the issue of the socio-economic responsibility of entrepreneurship under conditions of modern global challenges and a necessity of their effective solution both from the side of the state and business.

Key words: social responsibility of entrepreneurship, sustainable development, social strategies of business development.

Tabl.: 1. **Bibl.:** 8.

Datskevych Nataliya O. – Postgraduate Student, Department of Political Economy, Kyiv National Economic University named after. V. Getman (pr. Peremogy, 54/1, Kyiv, 03068, Ukraine)

E-mail: datskevych@ukr.net

На сьогоднішній день актуальною науковою проблемою є детальний аналіз досвіду реалізації концепції соціально-економічної відповідальності підприємництва та вплив держави на її розвиток.

Дослідження питань моделей запровадження та реалізації соціальної відповідальності підприємництва знайшло своє відображення в дослідженнях таких науковців, як А. Крамер, К. Херман, Я. Андерсон, П. Дауні, Дж. Макоувер, А. Аман, Ч. Хілл.

Дослідження світового досвіду та регіональних відмінностей запровадження концепції соціальної відповідальності підприємництва відображені в роботах В. Шаповал, Б. Батаєва, В. Полухіна, С. Мірошник, Т. Тресвятської, А. Будьонної.

Залежно від регіону й моделі національної економічної систем у світовій практиці запровадження концепції соціальної й економічної відповідальності існують деякі принципи відмінності. Залежно від рівня розвитку

й принципів функціонування формальних і неформальних інститутів у тій або іншій країні вчені виділяють такі найпоширеніші моделі соціальної відповідальності підприємництва: американську, європейську та британську. Але у зв'язку з тим, що останні 10 років стрімко набирають темпи розвитку економіки країн-тигрів, на нашу думку, необхідно детально розглянути також й азіатську модель соціальної відповідальності підприємництва.

Однією зі сформованих моделей соціально-економічної відповідальності підприємництва є американська, котра базується на мінімальному прямому втручанні держави в підприємницьку діяльність. Взаємини держави й суспільства сформовані на принципах свободи індивіда й невтручанні держави в життя суспільства. Водночас саме в США розвинена система суспільних інститутів, у якій близько 70% громадян країни входять у ті або інші об'єднання і організації. Більше 50% громадян беруть активну участь у двох або більше асоціаціях. Регулювання соціально відповідальної діяльності підприємств здійснюється більшою мірою за допомогою економічних стимулів. Хоча ще на початку ХХ сторіччя американська модель соціальної відповідальності підприємництва носила закритий характер, а державне регулювання прямо впливало на формування й реалізацію СВП (СВП – соціальна відповідальність підприємництва). Згодом закрита форма еволюціонувала у відкрити. В американській моделі соціальної відповідальності підприємництва держава законодавчо підтримує соціальні проекти й інвестиції, використовуючи для цього податкові пільги. Причому ступінь інтегрованості в соціальні програми, активність у соціально значущі для суспільства сферах і спосіб узгодження інтересів компанії з інтересами стейкхолдерів обирають самі компанії, а держава на законодавчому рівні делегує їм відповідні права. У США економічна відповідальність пов'язана із сучасними корпоративними принципами керування, які гарантують захист споживчих інтересів (якісні товари й послуги, високий рівень обслуговування тощо).

Головними формами реалізації соціальної відповідальності в США є власні соціально орієнтовані програми компаній, які націлені на поліпшення умов праці робітників. Діяльність компаній у сфері етичного ведення своєї діяльності визначається рівнем підтримки місцевого суспільства й поширюється на всі суспільно значущі сфери життя населення, а саме: медицина, освіта, мистецтво, культура. Так, наприклад, американська професійна освіта фінансується приватним сектором, а на підготовку, перепідготовку й підвищення рівня кваліфікації власних працівників американський бізнес витрачає в середньому 200 млрд дол. щороку [1, с. 136]. Широко розповсюдженою особливістю американської моделі соціальної відповідальності підприємництва є соціально відповідальне інвестування – кожний дев'ятий долар інвестується в соціально відповідальний фонд. Тобто, в американській моделі соціальна відповідальність підприємства визначається рівнем усвідомлення власної значущості в житті суспільства й наслідків від діяльності компанії. З 2002 р., відповідно до закону Сорбейнса – Окслі, обов'язковою умовою для котирування

на Нью-Йоркській фондовій біржі (NYSE) для будь-якої компанії є наявність етичного кодексу. Функція держави зводиться до стимулювання соціально відповідального підприємництва шляхом надання пільг і преференцій.

Починаючи з 70-х років ХХ сторіччя, активно починає формуватися європейська модель соціальної відповідальності підприємництва. На відміну від американської, європейська модель у значно більшому ступені орієнтована на державне регулювання відповідної діяльності. Історично склалося, що європейське суспільство ставиться до бізнесу з певною недовірою, тому взаємини регулюються державою на законодавчому рівні. Так, у ЄС чітко регламентується 35-годинний робочий тиждень і регулювання понаднормової праці. У європейському законодавстві, на відміну від американського, чітко прописується діяльність компаній, норми й правила поведінки корпорацій. Соціальна захищеність споживача забезпечується завдяки високим податкам, а ініціативність із боку підприємництва в створенні й реалізації соціальних проектів пильно відслідковується державою. Ще в 1996 р. була створена європейська мережа соціальної відповідальності підприємництва CSR Europe, до якої на сьогодні входять більше 60 транснаціональних компаній. Головною метою цієї організації є допомога компаніям у сприянні впровадження принципів КСВ у методи ведення підприємницької діяльності за допомогою освітніх програм, конференцій, впровадження соціальної звітності. Щодо поняття добродійності, то в Європі вона носить скоріше примусовий характер, закріплений юридично. Наприклад, у Німеччині в обмін на різноманітні пожертвування видається спеціальний сертифікат, що дає можливість зменшити базу оподаткування в розмірі пожертвованої суми. У Франції існує закон, що зобов'язує компанії звітувати про виконані програми у сфері соціальної відповідальності й охорони навколишнього середовища [2]. Саме французькі транснаціональні корпорації першими ввели практику екологічного звітування. Контроль нефінансових звітів у Франції здійснюють незалежні неурядові організації й незалежні агентства (наприклад, всесвітньо відоме агентство Vigeo). Контролюється така діяльність трудовими інспекціями й профспілками. Крім того, урядом Франції була встановлена нагорода «еко-лейбл» для стимулювання соціально відповідального підприємництва [4]. У Франції розповсюдженою вважається практика соціально відповідального інвестування.

У низці європейських країн прийняте спеціальне законодавство, відповідно до якого від керуючих і довірених осіб пенсійних фондів вимагається розкриття інформації про те, якою мірою при прийнятті інвестиційних рішень в оцінці ділової практики компанії враховуються соціальні й екологічні фактори. У листопаді 2001 р. низка європейських країн, включаючи Францію, Італію, Голландію, Великобританію й Німеччину, заснували Eurosif (*European Sustainable and Responsible Investment Forum*), загальноєвропейський форум соціально відповідального інвестування, що покликаний об'єднати зусилля провідних європейських держав у розвитку цього ринку.

Варто вказати, що в Німеччині одним з методів сумлінної діяльності підприємств вважається утримування цілого комплексу соціального забезпечення: дитячих садків, спортивних об'єктів, баз відпочинку, лікарень, будинків для людей похилого віку (батьків робітників). Крім того, для німецької моделі соціальної відповідальності бізнесу характерним є участь працівників в управлінні підприємством під пильною увагою наглядових рад і союзів працівників, які є незалежними від членства в профспілках. Крім того, розвинутою є практика соціального (корпоративного) аудиту.

Характеризуючи європейську модель корпоративної соціальної відповідальності, учені все частіше використовують термін «корпоративна здатність до соціального реагування» замість традиційного «корпоративна соціальна відповідальність». Що під цим розуміється? Насамперед здатність тієї або іншої компанії дотримуватися необхідних державних законодавчих актів, які вимагають бути послідовними у своїй діяльності в питаннях соціальних норм і стандартів. Така відповідальність з боку підприємництва має бути різновекторною й спрямованою як на власних працівників, так і на державу та суспільні інтереси.

Отже, можна виділити характерні риси європейської моделі соціально-економічної відповідальності підприємництва:

- ✦ традиційно високий рівень втручання держави в соціальні процеси в економіці й розвинене законодавство у сфері трудових відносин і регулюванні корпоративної соціальної відповідальності;
- ✦ невисокий рівень довіри до бізнесу й разом з тим віра суспільства в ідею державного порядку, важливої ролі держави, що забезпечує свободу індивіда;
- ✦ розповсюджена практика соціального аудиту. Лідером у даній сфері є Франція, а штаб-квартира міжнародного інституту соціального аудиту знаходиться у Парижі;
- ✦ розвинена система соціального страхування;
- ✦ розвинена система участі працівників в управлінні й прибутках компанії.

Також вчені виділяють *британську модель* соціальної відповідальності підприємництва, що певною мірою поєднує в собі елементи двох вищезгаданих моделей. З одного боку, для неї характерним є високий ступінь втручання держави й громадських організацій в процеси вирішення суспільно значущих питань, а з іншого боку, держава активно діє щодо стимулювання підприємницького сектора у напрямі соціально відповідальної діяльності. Держава підтримує таку діяльність підприємств шляхом часткового фінансування проєктів, надає податкові пільги. Для британської моделі соціальної відповідальності підприємництва характерною є пильна увага з боку фінансового сектора до соціальних проєктів. Ще у 1982 р. у Великобританії була створена організація «Бізнес у співтоваристві» (*Business in the Community*), що поєднує 700 компаній і діє через мережу локальних бізнес-співтовариств і працює з більш як 45 світовими партнерами [1, с. 97]. Крім того, питанням

соціальної й економічної відповідальності підприємств надається виняткове значення в засобах масової інформації. У сфері освіти держава бере безпосередню участь шляхом створення приватно-державних партнерств і підтримує приватні ініціативи, фінансуючи відповідні суспільні проєкти. Слід також зазначити, що у Великобританії в 2000 р. було прийнято поправку до закону, відповідно до якої пенсійні фонди зобов'язані інформувати суспільство про те, чи беруть вони до уваги соціальні, екологічні й етичні сторони під час реалізації своєї інвестиційної діяльності.

Аналізуючи соціально-економічну відповідальність підприємництва як явища, що здобуває світовий масштаб, потрібно розглядати дане питання з урахуванням досвіду *азіатських країн*, насамперед – Китаю, Кореї, Японії, Індії. Саме в цих країнах спостерігається стрімке економічне зростання, по суті вагомніше в своїх масштабах, аніж у будь-якому іншому регіоні світу. У рейтингу журналу Форбс в 2013 р. серед десяти найбільш впливових компаній світу чотири є китайські (*ICBC – Industrial and Commercial Bank of China limited, China Construction Bank, Agricultural Bank of China, PetroChina*). Тому неврахування їхнього досвіду ведення підприємницької діяльності й принципи, якими вони керуються в процесах прийняття рішень, згодом можна вважати не логічним. На сьогоднішній день існують унікальні приклади азійських країн, які є важливими для формування ефективних регіональних підходів ділових моделей щодо соціальної відповідальності підприємництва. Наявність давніх культурних традицій і глибоких філософських вірувань сформувало особливу модель соціально-економічної відповідальності азійського регіону, що істотно впливає на глобальний сталий розвиток.

Варто поставити запитання: чому саме проблема соціально-економічної відповідальності підприємства є однією з найбільш актуальних проблем у цьому регіоні світу? А тому, що ті глобальні виклики, які існують і активно прогресують в ХІ сторіччі та яким концепція СВП здатна протистояти, критично загострені в даному регіоні. Водночас у таких великих торгових центрах, як Гонконг і Сінгапур, усе могутнішими стають процеси становлення й розвитку соціальної й економічної відповідальності ділових співтовариств. Ці два економічні центри можуть із великою вірогідністю стати для даного регіону тим самим, що й Лондон для Європи: регіональними центрами новацій і дискусій, які здатні формувати й підтримувати методи ведення підприємницької діяльності [5]. У Сінгапурі таке ставлення до ведення підприємницької діяльності вже давно є сформованою характерною рисою, оскільки саме суспільство зберегло традиції прихильності до відповідальності індивіда перед родиною, трудовим колективом, суспільством і державою. Етика відносин у даному регіоні визначається не місцем роботи й не корпоративною солідарністю, а розглядається скоріше як «суспільне зобов'язання», яке ще й до того ж ефективно стимулюється державою. Багато азійських суспільств, таких як корейське, японське, китайське та інші, є лідерами в прийнятті й розвитку інформаційних технологій. Тут

відчуваються процеси швидких змін соціальних контрактів у питаннях управління й влади.

У Японії питання соціальної відповідальності підприємництва поставлено на найвищому рівні. У країні існує низка організацій, покликаних сприяти підтримці в поширенні концептуальних основ соціально-економічної відповідальності бізнесу в суспільстві. Так, у Японії є національна організація *The Council for Better Corporate Citizenship*. Крім того, у Японії розвинене соціально відповідальне інвестування, а національні традиції й рівень культури впливають на рішення дискусійних питань у сфері СВП.

У Китаї, у зв'язку з міжнародною експансією китайських компаній, принципи соціально-економічної відповідальності підприємництва протягом останнього десятиліття значно поширилися й уже на сьогодні набули рис явища загальнонаціонального характеру. Слід зазначити, що до Глобального договору приєдналися 178 китайських компаній. У табл. 1 наведено рейтинг найбільш впливових компаній азіатського регіону у 2012 р. за версією Forbes.

Таблиця 1

Рейтинг лідерів компаній азіатського регіону

Рейтингове місце	Назва компанії	Країна	Галузь
1	Asian Paints	Індія	Хімічна
2	Baidu	КНР	Інтернет-технології
3	Vajaj Auto	Індія	Техніка (мотоцикли, скутери й ін.)
4	Belle International Holdings	КНР	Легка промисловість (спортивний одяг, взуття)
5	Bharti Airtel	Індія	Технології
6	Cheng Shin Rubber Industry	Тайвань	Споживчі товари (виробництво й продаж автомобільних шин)
7	China Vanke	КНР	Продаж нерухомості
8	Citic Securities	КНР	Фінанси
9	Cosmos Pharmaceutical	Японія	Фармацевтичне виробництво
10	CP ALL	Таїланд	Споживчі товари

Джерело: [6].

Отже, характерними рисами азіатської моделі соціально-економічної відповідальності підприємництва можна назвати:

- ✦ орієнтація на культурні традиції й цінності, пошану східної філософії «роботи заради загального добра націй». Як наслідок, соціально-економічна відповідальність укорінилася в традицію ведення підприємницької діяльності;
- ✦ у Японії характерним напрямом соціально відповідальної діяльності підприємств є екологія.

У той час, як у Малайзії, Індії, Таїланді пріоритетними є взаємовідносини з місцевими громадами (насамперед у формі корпоративної філантропії);

- ✦ традиційний розгляд підприємницької діяльності з точки зору користі для суспільства, у зв'язку з чим відносини з персоналом менш формалізовані;
- ✦ значна роль держави у веденні підприємницької діяльності. Так, у японських компаніях у радах директорів часто є державні представники;
- ✦ відносини компанії із суспільством будуються на принципах довіри та якості.

Але варто підкреслити, що явище соціально-економічної відповідальності підприємництва в певних випадках може мати негативні тенденції. З одного боку, активно відбувається економічний внесок, а з іншого, одночасно з'являється економічна залежність. У тому випадку, коли уряд та добробут суспільства стають надто залежними від діяльності транснаціональних корпорацій, є великий ризик появи ситуації, за якої уряд з метою збереження інвестиційних потоків з боку корпорацій ставить під загрозу соціальні, етичні та екологічні стандарти ведення підприємницької діяльності.

ВИСНОВКИ

Залежно від регіону, культури, цінностей, історичних процесів і традицій ведення підприємницької діяльності у світі існує низка моделей соціально-економічної відповідальності підприємництва. Традиційно високий ступінь соціально-економічної відповідальності підприємництва характерний для американської та британської моделей. У той час, як для європейської моделі більш характерним є високий рівень втручання держави у діяльність підприємств і формування концептуальних засад соціально-економічної відповідальності. Істотний вплив на світову економічну систему в цілому та моделі ведення підприємницької діяльності зокрема має азіатська модель соціально-економічної відповідальності, яку в умовах виклику часу неможливо не враховувати. Але не існує єдиної вірної або ідеальної моделі, як не існує нічого ідеального у світі. Є лише прагнення до такого стану й шляху досягнення, які обираються власноручно кожною людиною, суспільством, державою. І залежно від обраного шляху обирається й майбутнє для кожного з нас і наших нащадків. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу в структурі управління економікою : монографія / В. М. Шаповал. – Д. : Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2011. – 357 с.
2. Мірошник С. В. Шляхи стимулювання соціальної відповідальності вітчизняного бізнесу / С. В. Мірошник, Т. А. Тресвятська, Л. В. Будионна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.lir.lg.ua/shlahi.doc
3. Дегтяр Н. А. Формування моделі фінансових стимулів держави щодо підтримки соціально відповідального бізнесу в Україні в контексті світового досвіду, 2011 / Н. А. Дегтяр, К. В. Піскун [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2011_32/11_32_18.pdf

4. <http://www.economywatch.com/fortune-500-companies> – міжнародний аналітичний економічний журнал
5. **Cramer Aron, Prepscius Jeremy.** Corporate social responsibility in Asia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://globalasia.org/pdf/issue4/v2n3_cramer.pdf
6. <http://forbes.com/fab50/> – фінансово-економічний журнал.
7. **Кушпов В.** Зарубежный опыт развития социально ответственного бизнеса / В. Кушпов // Государственная служба. – 2004. – № 2. – С.40 – 43.
8. **Moon J.** CSR in the UK: an Explicit Model of Business – Society Relations// Habish A., Jonker J., Wegner M., Schmidpeter R. (Eds.) CSR Discovery. – Germany: Springer, 2004.

REFERENCES

- Cramer, A., and Prepscius, J. "Corporate social responsibility in Asia" http://globalasia.org/pdf/issue4/v2n3_cramer.pdf
- Dehtiar, N. A., and Piskun, K. V. "Formuvannya modeli finansovoykh stymuliv derzhavy shchodo pidtrymky sotsialno vidpovidalnoho biznesu v Ukraini v konteksti svitovoho dosvidu" [Formation

model of state financial incentives to support socially responsible business in Ukraine in the context of international experience]. [www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2011_32/11_32_18.pdf](http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2011_32/11_32_18.pdf)

"Finansovo-ekonomichnyi zhurnal" [Journal of Financial Economics]. <http://forbes.com/fab50/>

Habish, A., Jonker, J., and Wegner, M. *CSR in the UK: an Explicit Model of Business – Society Relations*. Germany: Springer, 2004.

Kushpov, V. "Zarubezhnyy opyt razvitiia sotsialno otvetstvennogo biznesa" [Foreign experience of socially responsible business]. *Gosudarstvennaia sluzhba*, no. 2 (2004): 40-43.

Miroshnyk, S. V., Tresviatska, T. A., and Budyonna, L. V. "Shliakhy stymulivuvannya sotsialnoi vidpovidalnosti vitchyznianoho biznesu" [Social responsibility by stimulating domestic business]. www.lir.lg.ua/shlahi.doc

"Mizhnarodnyi analitychnyi ekonomichnyi zhurnal" [International Journal of Economic Analysis]. <http://www.economywatch.com/fortune-500-companies>

Shapoval, V. M. *Sotsialna vidpovidalnist biznesu v strukturі upravlinnia ekonomikoіu* [Corporate Social Responsibility in the structure of economic management]. Dnipropetrovsk: NHU, 2011.

УДК 369.011.62

СОЦИАЛЬНАЯ СПРАВЕДЛИВОСТЬ КАК ОСНОВНАЯ ЗАДАЧА ГОСУДАРСТВА

СЛАТЕНЬКОВА М. А.

УДК 369.011.62

Слатенькова М. А. Социальная справедливость как основная задача государства

Социальная справедливость всегда выступала и будет выступать как наиболее важный показатель эффективности социального развития общества, являясь одним из фундаментальных оснований цивилизации и прогресса. Целью данной статьи является обоснование необходимости применения в практике государственного регулирования принципа социальной справедливости для создания благоприятных условий развития общества. В статье рассмотрена одна из важнейших функций государства – социальная, направленная на социально-политическую гармонизацию общественных отношений; обоснована объективная необходимость вмешательства государства в проблему восстановления справедливости в обществе. Основным инструментом данного вмешательства является активная социальная политика государства, ориентированная на проблемы всего населения. Основными инструментами-регуляторами общественных отношений являются основные сферы общества, такие как политическая, экономическая и социальная. Нахождение баланса между этими общественными сферами будет способствовать благополучию нации.

Ключевые слова: социальная справедливость, социальная политика государства, социально-экономический институт.

Библ.: 10.

Слатенькова Мария Александровна – аспирант, кафедра экономической теории и экономических методов управления, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)

E-mail: slatenkova_ma@ukr.net

УДК 369.011.62

Соціальна справедливість завжди виступала і виступатиме як найбільш важливий показник ефективності соціального розвитку суспільства, будучи одним з фундаментальних підстав цивілізації та прогресу. Метою даної статті є обґрунтування необхідності застосування в практиці державного регулювання принципу соціальної справедливості для створення сприятливих умов розвитку суспільства. У статті розглянуто одну з найважливіших функцій держави – соціальну, спрямовану на соціально-політичну гармонізацію суспільних відносин, обґрунтована об'єктивна необхідність втручання держави в проблему відновлення справедливості в суспільстві. Основним інструментом даного втручання є активна соціальна політика держави, орієнтована на проблеми всього населення. Основними інструментами-регуляторами суспільних відносин є основні сфери суспільства, такі як політична, економічна і соціальна. Знаходження балансу між цими суспільними сферами сприятиме благополуччю нації.

Ключові слова: соціальна справедливість, соціальна політика держави, соціально-економічний інститут.

Бібл.: 10.

Слатенькова Марія Олександрівна – аспірантка, кафедра економічної теорії та економічних методів управління, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: slatenkova_ma@ukr.net

UDC 369.011.62

Slatenkova M. O. Social Justice as the Main Task of a State

Social justice always was and will be as the most significant indicator of efficiency of social development of the society being one of the fundamental grounds of the civilisation and progress. The goal of the article is justification of a necessity of application of the principle of social justice in practice of the state regulation for creation of favourable conditions of development of the society. The article considers one of the main functions of a state – social, directed at the socio-political harmonisation of social relations; justifies objective necessity of interference of the state with the problem of restoration of justice in the society. The main instrument of this interference is active social policy of the state oriented at problems of the whole population. Main instruments that regulate social relations are main spheres of the society, such as political, economic and social. Finding a balance among these social spheres would facilitate the nation's well-being.

Key words: social justice, social policy of a state, socio-economic institute.

Bibl.: 10.

Slatenkova Mariia O. – Postgraduate Student, Department of Economic Theory and economic management methods, V. N. Karazin Kharkiv National University (pl. Svobody, 4, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: slatenkova_ma@ukr.net